

1. W sprawie przepisów ochrony odgromowej w aspekcie odporności urządzeń elektrycznych i elektronicznych na działanie napięć i prądów udarowych.

Pan Grzegorz Łąpieś (ELMECH - Kwidziń) zwrócił się z prośbą o podanie wykazu norm i przepisów dotyczących wyżej wymienionego tematu, a także o ustosunkowanie się do przeprowadzonej przez niego analizy i wynikających z niej wniosków.

Odpowiedź

W tym celu w bieżącym numerze na str. 31 publikujemy artykuł dr. hab. inż. Andrzeja Sowy, prof. Politechniki Białostockiej pt. „Ochrona przepięciowa w instalacjach elektrycznych w obiektach budowlanych. Zalecenia i normy”. Artykuł ten rozpoczyna cykl poświęcony tej tematyce.

(TM)

2. PN-/E-05009 a przepisy ochrony przeciwporażeniowej w sieciach elektroenergetycznych.

Pan Grzegorz Kucharski (ELBOX - Bełchatów) zwrócił się z prośbą o wyjaśnienie czy obligatoryjna norma PN-/E-05009 Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych (wieloarkuszowa) rzeczywiście jest obowiązująca dla elektroenergetycznych obiektów budowlanych takich jak linie napowietrzne i kablowe, w rozdzielniach napowietrznych i wewnątrzowych, w pomieszczeniach ruchu elektrycznego itp., stanowiących elementy sieci elektroenergetycznych.

Odpowiedź

1) W artykule „O Polskiej Normie PN-E-05100-1:1998” opublikowanym w tym numerze INPE piszemy, że w normie tej do treści p. 11.1 „Ochrona przeciwporażeniowa na liniach elektroenergetycznych wykonuje się w miejscach oraz środkami określonymi w odpowiednich przepisach^{4b)} zamieszczono odsyłacz „⁴⁾ Rozporządzenie ministra przemysłu z dnia 8 października 1990 r. utraciło ważność z uwagi na art. 107 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane. Do czasu wydania odpowiednich, obowiązujących przepisów można kierować się wymaganiami tego rozporządzenia”. Norma ta jest w całości obowiązująca. Załączona do niej bibliografia (załącznik A - informacyjny) obejmująca wykaz aktów prawnych zawierających zalecenia i wymagania mające wpływ na projektowanie i budowę elektroenergetycznych linii napowietrznych prądu przemiennego, ani normy PN-/E-05009, ani rozporządzenia wprowadzającego obowiązek jej stosowania nie wymienia, natomiast zamieszcza w poz. 5 bibliografii (zał. A - inform.) Rozporządzenie Ministra Przemysłu z dnia 8 października 1990 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać urządzenia elektroenergetyczne w zakresie ochrony przeciwporażeniowej. (Por. też Biul. INPE nr 17 i nr 24).

2) W przedmowie PN-92/E-05009/41 zapisano: „Norma jest tłumaczeniem angielskiej wersji językowej normy międzynarodowej IEC 364-4-41 „Electrical installations of buildings. Part 4: Protections for safety. Chapter 41: Protections against electric shock” z 1982 r. oraz dokumentu 64 (CO) 184 nowelizującego p. 411.1, 411.3 i dokumentu 64 (CO) 193 nowelizującego p. 413.1, które zostały zatwierdzone podczas narady 64 Komitetu Technicznego IEC w Bergen w dniu 6 maja 1990 r.” ... „W przypadkach spornych rozstrzygający jest tekst angielski normy IEC 364-4-41”.

Z informacji uzyskanych z Polskiego Towarzystwa Przesyłu i Rozdziału Energii Elektrycznej wynika, że Sekretarz Komitetu Technicznego IEC nr 64 „Electrical Installations of Buildings” p. Reinhard Pelta w odpowiedzi na list PTP i REE stwierdził jednoznacznie, że postanowienia normalizacyjne dokumentu IEC 364-4-41 nie dotyczą systemów przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej, a jedynie instalacji elektrycznych w budynkach, tj. od przyłącza (początek instalacji - the origin of the installations).

3) W świetle powyższych faktów bez obawy popełnienia błędu stwierdzić można, że

PN-/E-05009 nie dotyczy elektroenergetycznych budowli, a w zakresie ochrony przeciwporażeniowej elektroenergetycznych linii napowietrznych (PN-E-05100-1:1998) z całą pewnością do czasu ustanowienia obowiązujących przepisów należy stosować uchylone rozporządzenie ministra przemysłu z dnia 8 października 1990 r.

Warto przypomnieć, że Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane w art. 12, ust. 5, art. 20, ust. 1, p. 1 i art. 25 zobowiązuje osoby pełniące funkcje techniczne w budownictwie do wykonywania tych funkcji „... zgodnie z przepisami, obowiązującymi Polskimi Normami i zasadami wiedzy technicznej”. Wiedzę tę kształtowały także uchylone przepisy wykonawcze. Można więc, kiedy nie ma Polskich Norm i przepisów obowiązujących kierować się nimi, co zdają się potwierdzać wspomniane odsyłacze i bibliografia zamieszczone w obligatoryjnej normie PN-E-05100-1:1998.

(TM)